

Sognets eneste sø lå mellem Gjerrild og Stokkebro

Kun helt sporadiske efterretninger findes om Gjerrild Sø, trods dens pænt store format og status som sognets eneste sø.

På sognekortet fra 1836 er vandarealet formentlig allerede halveret, da søen oprindelig skal have strakt sig fra vadestedet mellem de to landsbyer Gjerrild og Stokkebro og helt ud til Mosende. I 1836 var søen matrikuleret, hvilket betyder, at der var etableret privat ejendomsret til arealet.

Da de høje målebordsblade tegnes i 1877, er søens vandareal reduceret til noget nær en femtedel, takket være en afløbskanal mod vest. Hist og her graves der tørv.

Ifølge det gamle sogns lokalhistoriker, redaktør J. Bilde, er søen i 1922 »helt udtørret og forvandlet til frodige enge«. Lokalt kan man stadig huske, at der i 1929 blev gravet en ny grøft, Hovåen, op gennem søbunden, så jorden kunne kultiveres. Ved den lejlighed fandt man redskaber fra stenalderen. Dengang var søen en fjord eller havbugt, der snoede sig ind om den holm, hvorpå Gjerrild by er opført.

I 1990'erne var der flere forslag fra borgergrupper om at genskabe den

gamle sø, men lodsejerne var ikke interesserede. Søen var udelukkende skabt af grundvand fra væld i de høje skrænter, så den ville være let at genskabe. Afløbet skulle blot reguleres.

Ejeren af Gjerrild Kro har efter 2005 skabt sin egen lille todelte sø på 4000 kvadratmeter, men vest for vejen gennem Gjerrild by. Hensigten har været at skabe et fristed for både fisk, fugle og folk på engene, når nu ikke den gamle sø kunne blive til noget. Her svømmer der ørreder og avles krebs, og ad et stisystem kan man komme rundt om søen og op til Sostrup Slot.

I dag fremtræder den udtørrede Gjerrild Sø som en frodig ådal, hvor der græsser kvier mellem engtuer og tagrør. Kvæggården »Søvang« med 90 malkekøer og 90 kvier (i 2005) ejer eller forpagter det meste af jorden, og så længe køerne kommer på græs, gror ådalen ikke til.

Helt oppe ved byen tages der noget wraphø, og her ligger også et par brakparceller med mange tidsler. Ude i den nordøstlige ende er der anlagt en kunstig andesø.

Dyrelivet omfatter rådyr, fasan, ræv – og to ravne, der gerne kommer og

mæsker sig i de modne majsmarker omkring »Søvang«.

KILDER

Forfatterens besøg på lokaliteten, 23. sept. 2005.

Bilde, J.: Gjerrild Sogns historie. Boye & Paghs Bogtrykkeri, Herning 1922.

Gjerrild Sø

Sø på ca. 30 hektar, umiddelbart nordøst for Gjerrild by. Udtørret mellem 1836 og 1875. De tre kort er fra 1836, 1877 og 1980.

Norddjurs kommune.

Koordinater: 6263987, 613274.

Kvæggården »Søvang« på nordsiden af den udtørrede Gjerrild Sø driver det meste af jorden med græs til de sortbrogede kvier. Korn dyrkes der også i ådalen, men det lykkes kun i tørre somre. Selvom søen er væk, siver der stadig vand ud fra væld i skrænterne.

Fuglelivet i dag

Med tilladelse fra Dansk Ornitologisk Forening bringes her et uddrag af DOF-basen, der rummer et meget stort antal fugleobservationer fra alle betydningsfulde fuglelokaliteter i landet. Ønskes der en detaljeret og aktuel status for fuglelivet ved Gjerrild Sø (agerland), så brug dette link: www.dofbasen.dk

Herunder ses en oversigt over de 14 fuglearter, som er registreret fra **Gjerrild Sø (agerland)** pr. 26. november 2009. I parentes ses antallet af observationer og individer i alt.

Sangsvane	(3/61)	Musvåge	(1/2)	Vibe	(2/93)	Stær	(1/200)
Canadagås	(1/19)	Tårnfalk	(2/3)	Sanglærke	(3/58)	Bomlærke	(2/92)
Gravand	(1/2)	Vagtel	(2/6)	Misteldrossel	(1/45)		
Gråand	(1/4)	Hjejle	(1/110)	Allike	(1/100)		

Plantelivet ved Gjerrild Sø

TBU 22b/5: Gjerrild

1. Gjerrild Sø. Engene i dalen nordøst for Stokkebro i Gjerrild, hvor den nu afvandede Gjerrild

Sø har ligget, er enten opdyrkede eller gødede græsningsarealer uden vældpræg. Herfra foreligger gamle, udaterede angivelser

om fund af Pile-Alant(o) og Butblomstret Siv(o). Herfra kendes tillige svampen *Myriosclerotinia curreyana*(o).

Lokalitetskode, 1. Gjerrild Sø: + E-B III r

Kilde: se Wind 1990.